

DIKTAS

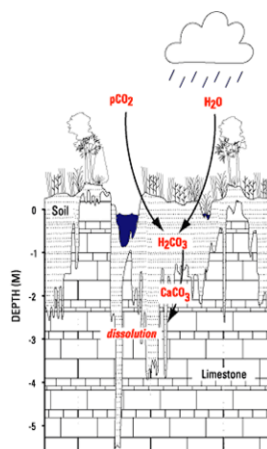

Protection and Sustainable Use of the Dinaric Karst Transboundary Aquifer System

DIKTAS is a project initiated by the aquifer-sharing states and supported by Global Environment Facility (GEF) to improve understanding of transboundary groundwater resources of the Dinaric region and to facilitate their equitable and sustainable utilisation, including the protection of unique karst groundwater dependent ecosystems.

Karst Environment

More than 25 percent of the world's population either lives on or obtains its water from karst aquifers. Karst is a special type of geologic environment that is formed by dissolution and corrosion of soluble rocks, such as limestone and dolomite. Karst hydrogeology is characterized by high fracture controlled permeability, almost total absence of surface water, high infiltration rates and rapid underground flows of groundwater.

Knowledge on complex karst hydrogeological systems and their behaviour need to be extended and consolidated; it should form a solid basis for a sustainable management of these precious and vulnerable water resources.

Partners

DIKTAS is a full-size GEF (www.gef.org) regional project, implemented by UNDP (www.undp.org) and executed by UNESCO-IHP (www.unesco.org/water/ihp).

The core DIKTAS project partners are four GEF fund-recipient countries of the Dinaric region, namely Albania, Bosnia and Herzegovina, Croatia and Montenegro. Several other countries (in the Dinaric region and beyond) and international Organizations have also joined this challenging project.

Project objectives

The Dinaric Karst Aquifer System, shared by several countries and one of the world's largest, has been identified as an ideal opportunity for applying new and integrated management approaches to unique karst water resources and ecosystems.

At the global level, the project aims to focus attention of the international community on the huge but vulnerable water resources contained in karst aquifers.

At the regional level the project's objectives are:

- to facilitate the equitable and sustainable utilization of the transboundary water resources of the Dinaric Karst Aquifer System, and
- to protect the unique groundwater dependent ecosystems that characterize the Dinaric Karst region of the Balkan peninsula

Project Activities

The project preparation phase was implemented during 2009, including a preliminary transboundary diagnostic analysis (TDA) and understanding of knowledge gaps.

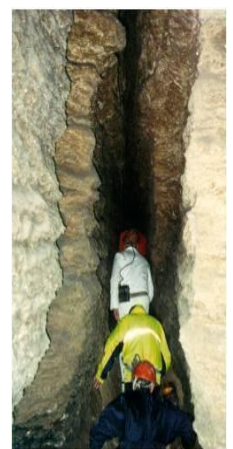
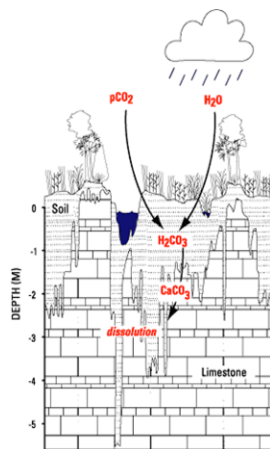
The full-size project execution has started in November 2010 and it will last for 4 years. The project activities include among others an in-depth analysis of various transboundary issues, implementation of environmental status indicators, establishment of national and international cooperation and information exchange mechanisms and the stakeholders participation activities.

Zaštita i održivo korištenje podzemnih voda Dinarskog Krša

DIKTAS je projekat pokrenut od strane država koje dijele resurse podzemnih voda Dinarskog Krša i potpomognut od Fonda za globalni okoliš (GEF). Cilj projekta je poboljšanje razumijevanja ovih prekograničnih resursa i olakšanje njegovog pravednog i održivog korištenja, uključujući i zaštitu jedinstvenih krških ekosustava koji ovise od podzemnim vodama.

Odlike krša kao prirodnog okoliša

Više od 25 posto svjetske populacije ili živi na kršu ili se snabdijeva vodom iz karških vodnosnih sustava. Krš je posebna vrsta geološkog okoliša koja se formira uslijed korozije topivih stijena, poput vapnenca i dolomita. Hidrogeološke specifičnosti krša se odlukuju visokom propusnošću poroznih stijena, gotovo potpunom odsutnošću površinskih voda, kao i brzom infiltracijom palih oborina i brzim tokovima podzemnih voda.

Poznavanje složenih krških hidrogeoloških sustava i njihova ponašanja treba učvrstiti i proširiti; na taj način će se formirati čvrsta osnova za održivo upravljanje ovim dragocjenim i osjetljivim vodnim resursima.

Partneri

DIKTAS je razmjerno veliki GEF-ov (www.gef.org) regionalni projekt koji provodi UNDP (www.undp.org) i izvršava UNESCO (www.unesco.org).

Jezgra DIKTAS projekta su četiri zemlje regije, Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Crna Gora. Nekoliko drugih zemalja (iz dinarske regije i šire) i međunarodnih organizacija su se takođe priključile ovom izazovnom projektu.

Project objectives

Podzemne vode u Dinarskom Kršu formiraju jedan od najvećih svjetskih sustava krških vodnosnih sustava. Zato je ovaj projekat idealna prilika da se primjene novi i integralni principi upravljanja prekograničnim resursima krških podzemnih voda i za njih vezanih ekosustava.

Na globalnom nivou, projekt ima za cilj da usmjeri paznju međunarodne zajednice na značajne ali osjetljive vodne resurse krških područja.

Na regionalnom nivou ciljevi projekta doprinose:

- pravednom i održivom korištenju prekograničnih vodnih resursa Dinarskog Krša,
- zaštiti jedinstvenih ekosustava karakterističnih za Dinarski Krš

Projektne Aktivnosti

Pripremna faza projekta je provedena tijekom 2009 godine, uključujući i preliminarnu prekograničnu dijagnostičku analizu (TDA). Provedba projekta je započela u 2010. godini i trajati će četiri godine. Projektne aktivnosti uključuju, između ostalog, sveobuhvatnu analizu različitih stručnih pitanja međudržavnog karaktera, primjenu indikatora statusa okoliša, uspostavljanje državnih i međudržavnih mehanizama za suradnju i razmjenu informacije kao i maksimalno uključivanje svih zainteresiranih strana.

Mbrojtje dhe perdorimi I qendrueshem I Sistemit Nderkufitar te Akuiferit Karstik Dinarik

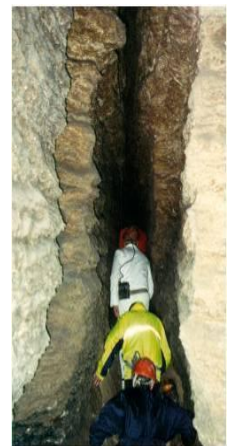
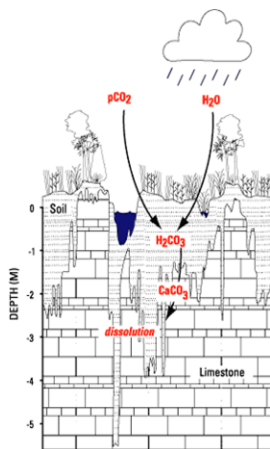
Diktas eshte nje projekt I iniciuar nga shtetet qe ndajne akuiferin dhe I mbeshtetur nga GEF per te permiresuar kuptimin e burimeve te ujerave nentokesore nderkufitare te rajonit te Dinarikeve dhe per te lehtesuar perdorimin e barabarte dhe te qendrueshem, duke perfshire mbrojtjen e ekositemeve te varura te ujerave nentokesore unike karstike.

Mjedisi karstic

Me shume se 25 perqind e popullsisë se botes ose jeton ose e merr ujin nga akuiferet karstike.

Karsti eshte nje lloj mjedisi gjeologjik qe eshte formuar kur shkembinjte e tretshem, sic jane guret gelqerore dhe dolomitet jane gerryer dhe shperbere nga uji qe I pershkon. Hidrogjeologjia e karstit eshte e karakterizuar nga çarje te cilat percaktojne pershkueshmerine pothuajse ne mungese totale te ujerave siperfaqesore, shkalles se larte te infiltrimit dhe rrjedhjeve ujore te vrullshme nentokesore.

Njohurite mbi sistemet komplekse hidrogjeologjike karstike dhe sjelljet e tyre duhet te zgjerohen dhe te konsolidohen; duhet qe te formohet nje baze solide per nje manaxhim te qendrueshem te ketyre burimeve te cmuara dhe te ekspozuar ndaj ndotjeve te mundshme.

Partneret

DIKTAS Diktas eshte nje project I permasave te plota rajonal I GEF (www.gef.org), i implementuar nga UNDP (www.undp.org) dhe I ekzekutuarose zbatuar nga UNESCO (www.unesco.org). Partneret e pjesemarrës te projektit Diktas jane kater vende te rajonit Dinarik, vende perfitues nga GEF, qe jane Shqiperia, Bosnia dhe Hercegovina, Kroacia dhe Mali Zi.

Dhe disa vende te tjera (ne rajonin Dinarik dhe me tej) si dhe organizata nderkombetare gjithashtu I jane bashkuar ketij Projekti sfidues.

Objektivat e Projektit

Sistemi I akuifereve karstike dinarike, i ndare nga disa vende dhe nje nga me te medhenjte ne bote, eshte identifikuar si nje mundesi ideale per te aplikuar nje menaxhim te ri dhe te integruar te burimeve ujore karstike unike dhe ekosistemet.

Ne nivel boteror, projekti ka si qellim to fokusoje vemendjen e komunitetit nderkombetar mbi burimet e medha ujore ne akuiferet karstike qe kane rrezik ndotjeje.

Ne nivel rajonal objektivat e projektit jane:

- Te lehtesoje perdorimin e burimeve ujore nderkufitare te qendrueshme dhe te pershtatshem te akuiferit karstik dinarik.
- Te mbroje ekosistemet e varura ujore nentokesore unike qe karakterizojne rajonin karstik dinarik te gadishullit Ballkanik

Aktivitetet e Projektit

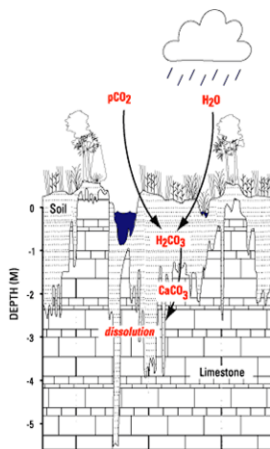
Faza e Prgatitjes se projektit u implementua gjate 2009,duke perfshire nje analize paraprake diagnostikuese nderkufitare(TDA) dhe perceptimi I boshlleqeve te njohurive. Ekzekutimi I projektit te plote ka filluar ne Nentor 2010 dhe do te zgjase se paku kater vjet. Aktivitetet e projektit perfshijne midis te tjerave dhe nje analize te thelle te ceshtjeve te ndryshme nderkufitare, implementimin e faktoreve baze mejdsor mjedisit,vendosjen e nje bashkepunimi kombetar dhe nderkombetar dhe mekanizmat e kembimit te informacioneve dhe aktivitetet e aktoreve pjesemarres.

DIKTAS: Zaštita i održivo korištenje podzemnih voda Dinarskog Krša

DIKTAS je projekat pokrenut od strane država koje dijele resurse podzemnih voda Dinarskog kraškog regiona i pomognut od Globalnog Fonda za Životnu Sredinu (GEF). Cilj projekta je da se poboljša razumijevanja ovih prekograničnih resursa i olakša njihovo pravedno i održivo korištenje, uključujući i zaštitu jedinstvenih kraških ekosistema koje zavise od podzemnih voda.

Odlike karsta kao prirodne sredine

Više od 25 posto svjetske populacije ili živi na karstu (kraškim predjelima) ili se snabdijeva vodom iz kraških izdani. Karst je posebna vrsta geološke sredine koja je formirana rastvaranjem i korozijom rastvorljivih stijena kao što su krečnjak i dolomit. Hidrogeologija kraških stijena se odlikuje velikom pukotinskom poroznošću stijena, gotovo potpunom odsutnošću površinskih voda kao i velikom brzinom infiltracije i brzim tokovima podzemnih voda.

Poznavanje složenih kraških hidrogeoloških sistema i njihovog ponašanja treba učvrstiti i proširiti; na taj način će se formirati čvrsta osnova za održivo upravljanje ovim dragocjenim i osjetljivim vodnim resursima.

Partneri

DIKTAS je veliki GEF-ov (www.gef.org) regionalni projekat koji sprovodi UNDP (www.undp.org) i izvršava UNESCO (www.unesco.org). Jezgro DIKTAS projekta su četiri zemlje u regionu - Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Crna Gora. Nekoliko drugih zemalja (iz dinarskog regiona i šire) i međunarodnih organizacija su se takođe priključile ovom izazovnom projektu.

Ciljevi projekta

Podzemne vode u Dinarskom kraškom sistemu formiraju jedan od najvećih svjetskih sistema kraških podzemnih voda. Zato je ovaj projekat idealna prilika da se primjene novi i integralni principi upravljanja prekograničnim resursima kraških podzemnih voda i za njih vezanih ekosistema.

Na globalnom nivou, projekat ima za cilj da usmjeri paznju međunarodne zajednice na značajne ali osjetljive vodne resurse kraških izdani.

Na regionalnom nivou ciljevi projekta su da doprinese:

- pravednom i održivom korištenju prekograničnih vodnih resursa Dinarskog Krša,
- zaštiti jedinstvenih ekosistema karakterističnih za Dinarski Krš

Projektne aktivnosti

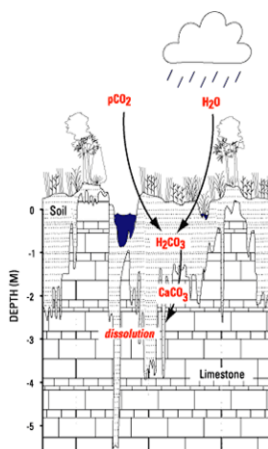
Pripremna faza projekta je sprovedena u toku 2009, uključujući i preliminarnu prekograničnu dijagnostičku analizu (TDA). Izvodjenje projekta je započelo u 2010 i trajaće četiri godine. Projektne aktivnosti uključuju, između ostalog, sveobuhvatnu analizu različitih stručnih pitanja u međudržžvnom aspektu, primjenu indikatora statusa prirodne sredine, uspostavljanje državnih i međudržžavnih mehanizama za saradnju i razmjenu informacija, kao i maksimalno angažovanje svih zainteresovanih strana.

Заштита и одрживо кориштење подземних вода Динарског Крша

ДИКТАС је пројекат покренут од стране држава које дијеле ресурсе поцемних вода Динарског крашког региона и помогнут од Глобалног Фонда за Животну Средину (ГЕФ). Циљ пројекта је да се побољша разумијевање ових прекограничних ресурса и олакша њихово праведно и одрживо кориштење, укључујући и заштиту јединствених крашких екосистема које зависе од подземних вода.

Одлике карста као природне средине

Више од 25 посто свјетске популације или живи на karstu (крашким предјелима) или се снабдијева водом из крашких издани. Карст је посебна врста геолошке средине која је формирана растварањем и корозијом растворљивих стијена као сто су кречњак и доломит. Хидрогеологија крашких стијена се одликује великом пукотинском поророзношћу стијена, готово потпуном одсутношћу површинских вода, као и великом брзином инфилтрације и брзим токовима подземних вода.

Познавање сложених крашких хидрогеолошких система и њиховог понашања треба учврстити и проширити; на тај начин ће се формирати чврста основа за одрживо управљање овим драгоцијним и осјетљивим водним ресурсима.

Партнери

ДИКТАС је велики ГЕФ-ов (www.gef.org) регионални пројекат који спроводи UNDP (www.undp.org) и извршава UNESCO (www.unesco.org). Језгро ДИКТАС пројекта су четири земље у региону - Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска и Црна Гора. Неколико других земаља (из динарског региона и шире) и међународних организација су се такође прикључиле овом изазовном пројекту.

Циљеви пројекта

Подземне воде у Динарском крашком систему формирају један од највећих свјетских система крашких подземних вода. Зато је овај пројекат идеална прилика да се примјене нови и интегрални принципи управљања прекограничним ресурсима крашких подземних вода и за њих везаних екосистема.

На глобалном нивоу, пројекат има за циљ да усмјери пажњу међународне заједнице на значајне али осјетљиве водне ресурсе крашких издани.

На регионалном нивоу циљеви пројекта су да допринесе:

- праведном и одрживом кориштењу прекограничних водних ресурса Динарског Крша,
- заштити јединствених екосистема карактеристичних за Динарски Крш

Пројектне активности

Припремна фаза пројекта је спроведена у току 2009, укључујући и прелиминарну прекограничну дијагностичку анализу (ТДА). Извођење пројекта је започело у 2010 и трајаће четири године. Пројектне активности укључују, између осталог, свеобухватну анализу различитих стручних питања у међудржавном аспекту, примјену индикатора статуса природне средине, успостављање државних и међудржавних механизма за сарадњу и размјену информација, као и максимално ангажовање свих заинтересованих страна.